

Копане на собствените си гробове

За съжаление, вярата в „авторитета“ дори кара хората да се чувстват задължени да помагат за своето собствено поробване, потискане и понякога смърт. Всъщност само малък процент от насилието на „Властта“ се извършва от служителите на „авторитета“; най-голямата част от него се извършва от неговите жертви. Управляващата класа просто казва на хората, че от тях се изисква да вършат дадени неща и повечето хора се подчиняват всъщност без никаква принуда. Един пример, който прави силно впечатление, е този, че десетки милиони американци всяка година попълват дълги, объркващи формуляри, познати като „данъчни декларации“, като всъщност се самоогравват. Ако жертвите на Службата за вътрешните приходи са съгласни да плащат, но само ако „Властта“ изчислява техните предполагаеми данъчни задължения, системата би рухнала. Всяка данъчна декларация е по същество подписано самопризнание, с което жертвата на грабителския рекет не само разкрива всичко за своите финанси – всъщност подлагайки се сама на разпит – а също и изчислява сумата, с която ще бъде ограбена, така че крадците не трябва да правят това.

Но всички непродуктивни и неприятни неудобства и разправии с бюрокрацията, на които хората сами се подлагат, просто защото им е казано, че „законът“ го изисква, са нищо в сравнение с по-сериозните симптоми на вярата в „авторитета“. Въз основа на мита за „дълга към страната“ и „законите“ налагащи военна служба („повинност“), милиони хора през историята са станали *убийци* за държавата. Само една малка част (онези, които избягват военната повинност) изобщо е устояла и тези хора обикновено биват презирани от своите сънародници, затова че са страхливци

или че им липсва „патриотизъм“.

При наличие на много „закони“ трудно може да бъде направена разлика между хората, които се подчиняват просто поради страх от наказание, и онези, които се подчиняват от чувство за морално задължение да се подчиняват на заповедите на политиците („закона“). При военната повинност обаче е лесно да се направи разлика, защото „подчинението“ обикновено е далеч *по-опасно* от наказанието, с което „Властта“ заплашва онези, които отказват да се подчинят. Ако изборът е да се „подчиниш“ и евентуално да загинеш от ужасна смърт на някакво бойно поле на другия край на света или да не се подчиниш и евентуално да отидеш в затвора, малко вероятно е, че само заплахата е причина толкова много хора да се „записват“ и да се явяват за изпълнение на „дълга“, когато биват повикани. Казано накратко, степента на подчинение при „повинността“, поне в миналото, съвсем ясно показва, че повечето хора по-скоро биха извършили убийство или биха умрели, отколкото да не се подчинят на „авторитета“. Едва ли би могло да има по-добър показател за това колко могъщо е суеверието, наречено „авторитет“: хиляди и хиляди иначе цивилизовани и миролюбиви човешки същества напускат домовете си, понякога прекосяват половината свят, за да убиват или умрат, защото съответните техни управляващи класи са им казали да направят това.

Всеки войник е и служител, и жертва на суеверието, наречено „авторитет“, независимо от това, дали е постъпил в армията доброволно или по силата на военната повинност. Да се биеш в защита на невинните срещу агресорите е благородна кауза и често това е намерението на онези, които постъпват в армията. Но в един военен йерархичен режим войникът става оръдие на системата, а не отговорен индивид. Вместо да бъде ръководен от собствената

си съвест, той е управляван изцяло от заповедите, които получава по командната верига. И всеки път неговото подчинение го довежда дотам, че да извърши нещо неморално (което е доста често), т.е. не само вреди на своите жертви, но вреди и на самия себе си. След Виетнамската война, например, много американски войници се завърнаха у дома с невредими тела, но със сериозни психологически проблеми. Колко от душевните наранявания са получили в резултат на това, че са станали *свидетели* на касапница и колко – в резултат на това, че лично са *направили* касапница, е трудно да се каже. Продължителният страх от неизбежната смърт може, разбира се, да причини сериозни психологически проблеми, както това може да стане и при причиняване на смърт на други хора.

Конфликтите, при които се използва насилие, могат да бъдат много стресиращи, дори когато човек чувства, че има пълно право, например когато защитава семейството си от нападател. Но да участваш в борба на живот и смърт, в която никой, включително бойците, изглежда нямат ясна представа каква е целта или оправданието на конфликта, както се оказва във Виетнам, като че ли усилва допълнително психологическата травма. Както свидетелстват много войници, участвали в сражения, щом попаднат в ада на войната, всяка неясна, но благородна кауза или оправдание за битката обикновено се забравя, и всичко, което остава, е желанието да останеш жив и да помогнеш на приятелите си да останат живи – и двете желания се сбъдват най-добре, когато си отидеш у дома или, на първо място, ако не постъпиш в армията. И все пак, броят на хората, които просто напускат армията, е доста малък по една проста причина: защото това би представлявало акт на неподчинение към въображаемия „авторитет“. И обикновеният вой-

ник, въпреки че има храброст и сила да се хвърли в смъртоносна битка, *няма* храбростта и силата да не се подчини на въображаемия „авторитет“.

Както е при много случаи на авторитарно насилие, броят на жертвите на военната повинност почти винаги далеч надхвърля броя на онези, които се опитват да я осъществят. Дори когато на хората „законно“ се заповядва да жертват своите души и тела заради някакви териториални войни между тирани, простото пасивно неподчинение на всяка значителна част от мобилизираните войници би накарало военната машина да забави ход и да спре. Какво наказание има, от което да се боиш, и което да е по-лошо от резултата на подчинението? Обикновено резултатите от войната са продължителен ужас, физически и психически болки и страдания, осакатяване или смърт. Въпреки това, дори и след свидетелства за ужасите на войната от първа ръка, много малко хора могат да се решат да не се подчинят на „авторитета“, да свалят униформата и да напуснат армията.

Едно конкретно доказателство за мощта на вярата в „авторитета“ е добре документираният (макар и рядко обсъждан) факт, че зверствата, извършени срещу германските евреи от нацистите, често са извършвани със съдействието и помощта на Еврейската полиция, както това се е случило във Варшавското гето. Хората от тяхната култура, точно както хората от почти всяка друга култура, са напълно убедени, че подчинението е добродетел и въпреки че някой нов командва, те все още се чувстват задължени да правят това, което им се казва, дори това да означава насилствено потискане на собствените роднини. Но онова, което е още по-обезпокоително (но неоспоримо), е фактът, че много милиони хора през историята са помагали за собственото си изстребване, защото някакъв „автори-

тет“ им е казал да го направят. Например, по времето на Холокоста, много стотици хиляди евреи, сами се качват във вагоните за добитък, точно на онези влакове, които щели да ги откарат към тяхната смърт, без да се опитат да се скрият, избягат или съпротивляват. Защо? Защото онези, които се правели на „авторитет“, им казали да направят това. Макар че безсъмнено е вярно това, че всички те не са знаели точно какво ги очаква на края на пътуването, все пак те се оставили на милостта на една машина, която очевидно е била предназначена за това да им причини зло.

Човек изпитва някакво чувство за успокоение и безопасност от своето подчинение и покорство. Това да се вярва, че нещата са в нечии други ръце и че някой друг ще оправи нещата, е начин да се избегне отговорността. Авторитарната индоктринация набляга на идеята, че независимо от това какво става, ако правиш онова, което ти се казва, и онова, което всеки друг прави, всичко ще бъде наред и онези, които командват, ще те възнаградят и защитят. Броят на трупове от редица зверства на „Властта“ показва колко погрешна е всъщност една такава вяра. Ако жертвите на „законните“ потисничество и убийства просто откажеха да съдействат, дори без да си помръднат пръста за насилствена съпротива, светът днес щеше да бъде много различно място. Ако нацистите е трябвало физически да носят всеки евреин, жив или мъртъв, до газовите камери или крематориумите, броят на убийствата щеше да бъде изключително по-малък. Ако всеки роб, продаден в робство, беше отказвал да работи, търговията с роби бързо щеше да спре. Ако Службата за вътрешните приходи трябваше да изчислява дължимия данък и след това директно да го взема от всеки „данъкоплатец“, тогава федералното „данъчно облагане“ щеше да изчезне. Казано накратко, ако *жертвите* на авторитарното изнудване, тормозене, надзираване,

извършване на физическо насилие, отвличане и убийства просто престанеха да *съдействат* за своето собствено потискане, тиранията *щеше* да рухне. И ако хората направеха крачка напред и окажеха съпротива със сила, тиранията *щеше* да се сгромоляса още по-бързо. Но съпротивата, била тя пасивна или насилствена, изисква от хората да спрат да се подчиняват на въображаемия „авторитет“, а това е нещо, което повечето хора са психологически неспособни да направят. В края на краищата, именно вярата в „авторитета“ сред жертвите на потисничеството, дори доста повече от тази вяра сред управляващата класа и нейните служители, е тази, която позволява тиранията и жестокостите, извършвани от хора срещу хора, да продължат да съществуват в такива огромни размери.